

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

fe

Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013
Investește în oameni!

---

2. Documente informative – Extrase din legislația specifică:

- a) Personalul didactic în sprijinul învățării pe tot parcursul vieții;
- b) Formarea continuă a personalului din învățământul preuniversitar;
- c) Formarea continuă la nivelul unităților de învățământ;
- d) Activitățile metodico-științifice și psihopedagogice la nivel local, zonal sau județean;
- e) Evoluția în cariera didactică;
- f) Dezvoltarea profesională a personalului didactic, de conducere, de îndrumare și control;
- g) Competențe pentru evoluția în cariera didactică și dezvoltarea profesională;
- h) Acumularea de credite profesionale transferabile;
- i) Educația nonformală.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013
Investește în oameni!

Titlu proiect: „Personalul didactic din sistemul de învățământ preuniversitar și universitar de stat – promotor al învățării pe tot parcursul vieții”

Cod contract: POSDRU/174/1.3/S/149155

Beneficiar: Ministerul Educației Naționale

Activitatea 3.3. Organizarea și desfășurarea dezvoltării profesionale a personalului didactic din învățământ, în sprijinul învățării pe tot parcursul vieții

PERSONALUL DIDACTIC ÎN SPRIJINUL ÎNVĂȚĂRII PE TOT PARCURSUL VIEȚII

Personalul didactic este cea mai importantă reșursă a unei unități sau instituții de învățământ dar și cea mai puțin utilizată! Capitalul intelectual al oricărei unități/ instituții de învățământ are o importanță componentă individuală (cunoștințele fiecarui angajat în parte), una socială (fluxurile de cunoștințe rezultate ca urmare a interacțiunilor în retelele/comunitățile de practică din interior) și alta organizațională (o adevarată “biblioteca” de cunoștințe, expertiză, publicații personale, proceduri specifice etc.). În societatea cunoașterii provocarea o reprezintă constituirea acestei “biblioteci”, cu alte cuvinte institutionalizarea cunoașterii într-un mod usor accesibil și punerea acesteia la lucru, în sensul de a produce rezultate, creșteri de eficiență, inovare și, în cele din urmă rezultate mai bune pentru toți cei care învață.

Competenței a învăța să învețe îi este justificată necesitatea prin raportare la natura schimbătoare a societății și a pieței muncii care determină insuficiența achizițiilor realizate în școală, în termeni de cunoștințe, competențe și calificări, pentru o integrare adecvată pe piața muncii și, mai larg, în societate.

Resurse umane bine pregătite, motivate, determinante, modelele însele de învățare continuă și de excelență, capabile să evidențieze beneficiile învățării, să trezească interesul pentru învățare, să sprijine individul în demersurile sale de învățare, de a învăța cum să învețe reprezentă o precondiție esențială pentru calitatea și performanța sistemului național de educație și formare, indiferent de contextele educaționale formale sau non-formale în care învățarea este stimulată și se produce sistematic. Este, de asemenea, necesară profesionalizarea resurselor umane implicate în sistemele de învățare pe tot parcursul vieții, indiferent de rolul care le revine.

Învățarea la locul de muncă reprezintă o dimensiune importantă care însoțește viața profesională a fiecărui individ. Dobândirea de noi competențe, care să favorizeze creativitatea și inovarea, dezvoltarea spiritului antreprenorial și trecerea fără probleme de la un loc de muncă la altul vor fi elemente esențiale într-o lume care va oferi mai multe locuri de muncă în schimbul unei mai mari capacitați de adaptare. De asemenea, este necesară formarea și dezvoltarea comunităților de

Susținem dezvoltarea profesională în educație

UNIUNE A EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumentul Structural
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013 Investește în oameni!

Titlu proiect: „Personalul didactic din sistemul de învățământ preuniversitar și universitar de stat – promotor al învățării pe tot parcursul vieții”
Cod contract: POSDRU/174/I.3/S/149155

Beneficiar: Ministerul Educației Naționale

Activitatea 3.3. Organizarea și desfășurarea dezvoltării profesionale a personalului didactic din învățământ, în sprijinul învățării pe tot parcursul vieții

învățare (learning communities), prin cooperare activă între părțile interesate de pe scena educației/invățării.

Formarea profesională continuă conduce la dobândirea unui ansamblu de competențe profesionale care permit persoanelor din grupul țintă să desfășoare activități specifice ocupației deținute, precum și la dezvoltarea cunoștințelor, deprinderilor și competențelor noi. Analizele și cercetările efectuate în ultimii ani au evidențiat necesitatea de percepere unitară a procesului educational a mecanismelor care în guvernează, dezvoltarea capacitatei de comunicare a personalului didactic din învățământ atât în interiorul sistemului cât și în afara lui, necesitatea de formare continua pe tot parcursul vieții urmând un plan de formare bine conturat funcție de nevoile fiecărui individ.

Creșterea responsabilizării individuale vis-a-vis de propriul proces de învățare prin menținerea unui jurnal al experiențelor de învățare și realizărilor, a reflecțiilor personale și mai ales utilizarea unui **Plan de dezvoltare profesională** de către personalul didactic din sistemul de învățământ preuniversitar de stat care furnizează o resursă unică de dezvoltare pentru fiecare individ și pentru fiecare școală.

Sistemele de formare a cadrelor didactice și a formatorilor trebuie să fie diversificate prin experimentarea unor noi metodologii cum ar fi: predarea în perechi, comunitățile de practici pe probleme specifice, utilizarea comunităților de practici on-line, utilizarea tehnologiilor moderne de informare și comunicare în activitatea didactică, utilizarea învățării pe bază de proiecte și portofolii de învățare permanentă, echipe interdisciplinare de formatori, care să includă specialiști în științele educației fiind necesare.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

je

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Investește în oameni!

Titlu proiect: „Personalul didactic din sistemul de învățământ preuniversitar și universitar de stat – promotor al învățării pe tot parcursul vieții”

Cod contract: POSDRU/174/1.3/S/149155

Beneficiar: Ministerul Educației Naționale

Activitatea 3.3. Organizarea și desfășurarea dezvoltării profesionale a personalului didactic din învățământ, în sprijinul învățării pe tot parcursul vieții

FORMAREA CONTINUĂ A PERSONALULUI DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

(1) Formarea continuă se realizează în principal prin:

- a) programe și activități de perfecționare a pregătirii științifice, psihopedagogice și didactice;
- b) programe de formare în domeniile conducerii, îndrumării și evaluării învățământului;
- c) cursuri de pregătire și susținerea examenelor de obținere a gradelor didactice II și I; gradele didactice pot fi obținute la una dintre specializările înscrise pe diploma/diplomele pe care candidatul o/le deține sau la una dintre disciplinele pe care cadrul didactic le poate predă conform Centralizatorului privind disciplinele de învățământ, domeniile și specializările, precum și probele de concurs valabile pentru încadrarea personalului didactic din învățământul preuniversitar, denumit în continuare Centralizator;
- d) programe de conversie profesională;
- e) studii corespunzătoare unei specializări din alt domeniu de licență.

(2) Formarea continuă și formarea inițială sunt concepute ca procese interdependente, între care se stabilesc interacțiuni și pârghii de autoreglare menite să adapteze permanent formarea personalului didactic la dinamica proceselor și sistemelor de educație.(5397/2013)

Formarea continuă a personalului didactic se întemeiază pe modelul abordării prin competențe și pe conceptul de dezvoltare cumulativă a nivelului de competență a personalului didactic. Nivelul de competență vizat prin programele și activitățile de formare continuă/perfecționare este evaluat în funcție de:

- a) capacitatea cadrului didactic de a mobiliza, a combina și a utiliza în mod autonom capacitatele de cunoaștere, abilitățile și competențele generale și cele profesionale în acord cu evoluția curriculum-ului național și cu nevoile de educație.
- b) capacitatea cadrului didactic de a face față schimbării, situațiilor complexe precum și unor situații de criză.

Susținem dezvoltarea profesională în educație

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013
Investește în oameni!

Titlu proiect: „Personalul didactic din sistemul de învățământ preuniversitar și universitar de stat – promotor al învățării pe tot parcursul vieții”

Cod contract: POSDRU/174/1.3/S/149155

Beneficiar: Ministerul Educației Naționale

Activitatea 3.3. Organizarea și desfășurarea dezvoltării profesionale a personalului didactic din învățământ, în sprijinul învățării pe tot parcursul vieții

FORMAREA CONTINUĂ LA NIVELUL UNITĂȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT

(catedre/comisii metodice)

În cadrul catedrelor și comisiilor metodice se desfășoară activități metodico-științifice și psihopedagogice la nivelul unității de învățământ.

În învățământul secundar, catedrele/ comisiile metodice se constituie pe discipline de studiu, pe grupuri de discipline înrudite sau pe arii curriculare. O catedră/ comisie metodică se constituie, în cadrul aceleiași unități de învățământ, din cel puțin patru cadre didactice. Atunci când numărul caderelor didactice din unitatea de învățământ este mai mic, catedra/ comisia metodică se constituie pe grupuri de școli. În învățământul primar, catedrele/ comisiile metodice se constituie pe clase, respectiv ani de studiu, pe grupuri de clase sau pe întregul ciclu de învățământ. O catedră/ comisie metodică se constituie, în cadrul aceleiași unități de învățământ, din cel puțin patru cadre didactice. Atunci când numărul caderelor didactice din unitatea de învățământ este mai mic, catedra/comisia metodică se constituie pe grupuri de școli. În învățământul preșcolar, catedrele/comisiile metodice se constituie pe grupe de preșcolari sau pe întregul ciclu de învățământ. O catedră/comisie metodică se constituie, în cadrul aceleiași unități de învățământ, din cel puțin patru cadre didactice. În grădinițele din mediul urban cu număr mare de cadre didactice, comisiile metodice se organizează, de preferință, cu educatoarele care funcționează la aceleiași grupe de copii. Atunci când numărul caderelor didactice din unitatea de învățământ este mic, catedra/ comisia metodică se constituie pe grupuri de grădinițe.

Activitățile metodico-științifice desfășurate în cadrul catedrelor/ comisiilor metodice vizează obiective și conținuturi care au un impact nemijlocit asupra procesului de învățământ desfășurat în școală și sunt centrate pe principalele demersuri pedagogice, respectiv: analiza, proiectarea, realizarea, evaluarea și ameliorarea/ dezvoltarea procesului educativ.

Principalele activități prin care catedrele/ comisiile metodice contribuie la formarea continuă și dezvoltarea profesională a personalului didactic constau în:

- analiza nevoilor de educație, generale și specifice, comune și speciale și stabilirea priorităților pe baza cărora se proiecteză procesul de învățământ;
- analiza resurselor educaționale și formularea modului în care acestea vor fi distribuite și utilizate la nivelul concret al școlii și al claselor de elevi/ grupelor de preșcolari;
- analiza contextului social și pedagogic specific în care se desfășoară procesul de învățământ;

Susținem dezvoltarea profesională în educație

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013
Investește în oameni!

Titlu proiect: „Personalul didactic din sistemul de învățământ preuniversitar și universitar de stat – promotor al învățării pe tot parcursul vieții”

Cod contract: POSDRU/174/1.3/S/149155

Beneficiar: Ministerul Educației Naționale

- d) analiza claselor de elevi/ grupelor de preșcolari sub aspectul rezultatelor anterioare ale învățării și determinarea condițiilor inițiale de la care se pornește în fiecare etapă a procesului de învățământ, respectiv la început de ciclu, de an școlar, de semestru, la începutul unui capitol nou din programa școlară;
- e) definirea operațională a obiectivelor educaționale sau/ și a competențelor vizate prin procesul de învățământ;
- f) organizarea, structurarea logică și transpunerea psihopedagogică a conținuturilor predării și învățării, în funcție de particularitățile vîrstei psihologice și școlare a elevilor și de particularitățile fiecărei clase de elevi /grupe de preșcolari;
- g) alegerea, analiza și evaluarea strategiilor didactice, a metodelor, tehniciilor și instrumentelor de predare-învățare și aplicarea acestora la particularitățile disciplinelor de învățământ și ale claselor de elevi/ grupelor de preșcolari;
- h) alegerea, construirea și validarea metodelor și instrumentelor de evaluare formativă și de evaluare sumativă a elevilor și de evaluare a rezultatelor procesului de învățământ;
- i) stabilirea și aplicarea părghiiilor, mijloacelor de autoreglare și ameliorare a procesului de învățământ în funcție de rezultatele evaluării din fiecare etapă;
- j) extinderea și aprofundarea cunoștințelor de specialitate, psihopedagogice și integrarea acestora în demersuri de investigare, de evaluare și analiză critică a teoriilor, abordărilor, principiilor privind educația;

Principalele modalități de organizare și desfășurare a activității catedrelor/comisiilor metodice sunt:

- a) dezbatările în grup;
- b) elaborarea și prezentarea de referate cu conținut de specialitate, didactic sau psihopedagogic;
- c) elaborarea, punerea în practică și valorificarea unor proiecte de cercetare realizate individual sau în echipă;
- d) recenzii și prezentări de carte;
- e) sesiuni de comunicări științifice;
- f) schimburi de experiență, asistarea și evaluarea lecțiilor;
- g) activități practice cu rol demonstrativ sau aplicativ.

Activitățile de perfecționare sunt incluse în programul de activitate al catedrei/ comisiei metodice, întocmit anual și actualizat semestrial.

Programul de activitate al catedrei/comisiei metodice este parte componentă a planului managerial al unităților de învățământ.

În cadrul catedrelor/ comisiilor metodice constituite pe grupuri de școli, programul de activitate trebuie să cuprindă activități organizate succesiv, în mod echilibrat, în fiecare din unitățile de învățământ componente.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIA

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013
Investește în oameni!

Titlu proiect: „Personalul didactic din sistemul de învățământ preuniversitar și universitar de stat – promotor al învățării pe tot parcursul vieții”
 Cod contract: POSDRU/174/1.3/S/149155

Beneficiar: Ministerul Educației Naționale

Activitatea 3.3. Organizarea și desfășurarea dezvoltării profesionale a personalului didactic din învățământ, în sprijinul învățării pe tot parcursul vieții

**ACTIVITĂȚILE METODICO-ȘTIINȚIFICE ȘI PSIHOSEDAGOGICE
 LA NIVEL LOCAL, ZONAL SAU JUDEȚEAN
 (cercurile pedagogice)**

Activitățile metodico-științifice și psihopedagogice la nivel local, zonal sau județean sunt organizate și realizate prin cercurile pedagogice. Un cerc pedagogic se constituie ca structură distinctă dacă numărul membrilor este de minim 15 cadre didactice. În funcție de numărul cadrelor didactice și de structura rețelei școlare, cercurile pedagogice se pot constitui pe cicluri de învățământ, anteprescolar, respectiv preșcolar, primar, gimnazial etc., pe tipuri sau profiluri de unități, respectiv învățământ special, învățământ tehnic și profesional, învățământ de artă și sportiv, palate și cluburi ale copiilor etc., iar în cadrul acestora pe discipline sau grupuri de discipline.

Stabilirea structurii și coordonarea activității cercurilor pedagogice sunt atribuții ale inspectoratelor școlare județene/ al Municipiului București. Participarea la activitățile organizate în cadrul cercurilor pedagogice este obligatorie pentru toți membrii acestuia.

Activitatea cercurilor pedagogice se desfășoară în sesiuni, de două-patru ori în cursul unui an școlar. Activitatea de cerc pedagogic a profesorilor documentariști este organizată de casele corpului didactic în colaborare cu inspectoratele școlare.

Activitățile metodico-științifice și psihopedagogice la nivel județean organizate și realizate prin cercurile pedagogice sunt cuprinse în Calendarul activităților metodico – științifice, publicat la începutul fiecărui an școlar de ISJ/ ISMB.

Cercurile pedagogice sunt foruri de sinteză, de evaluare a rezultatelor procesului de învățământ și a factorilor care determină eficiența acestuia, de comunicare și valorificare a experiențelor didactice și a concluziilor cercetării pedagogice efectuate de cadrele didactice, de evaluare critică și constructivă a metodelor de predare-învățare, a conținuturilor și modurilor de organizare a procesului educațional, de lansare a unor proiecte educaționale cu impact la nivel local și județean.

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013
Investește în oameni!

Titlu proiect: „Personalul didactic din sistemul de învățământ preuniversitar și universitar de stat – promotor al învățării pe tot parcursul vieții”

Cod contract: POSDRU/174/1.3/S/149155

Beneficiar: Ministerul Educației Naționale

Activitatea 3.3. Organizarea și desfășurarea dezvoltării profesionale a personalului didactic din învățământ, în sprijinul învățării pe tot parcursul vieții

EVOLUȚIA ÎN CARIERA DIDACTICĂ

1. Acordarea gradului didactic II - semnifică dobândirea de către cadrul didactic a unui plus de profesionalizare, confirmat prin rezultatele obținute la probe special concepute pentru a pune în evidență valoarea adăugată achiziționată în intervalul parcurs de la obținerea definitivării în învățământ.

2. Acordarea gradului didactic I - semnifică dobândirea de către cadrul didactic a unui nivel înalt de maturitate profesională și expertiză, care îl recomandă ca pe un furnizor de bune practici în mediul educațional școlar.

3. Acordarea gradului didactic I pe baza titlului științific de doctor

Personalul didactic încadrat în învățământul preuniversitar care a obținut titlul științific de doctor și îndeplinește condițiile prevăzute de art. 242 alin. (7) din Legea nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, poate solicita acordarea gradului didactic I în următoarele condiții:

a) a obținut definitivarea în învățământ;

b) a obținut calificativul «foarte bine» la evaluările anuale din ultimii 2 ani de activitate la catedră premergători înscrierii;

c) a susținut o inspecție curentă la care a obținut calificativul «foarte bine».

Cadrelor didactice cărora li s-a acordat gradul didactic I pe baza titlului științific de doctor li se consideră îndeplinită condiția de participare periodică la programe de formare continuă. (5397/2013)

4. Recunoașterea gradelor didactice II și I

Gradele didactice II și I pot fi obținute, în cadrul fiecărei funcții didactice, la disciplina pe care cadrul didactic o predă sau la una dintre disciplinele corespunzătoare specializării sau specializațiilor înscrise pe diploma/diplomele de licență sau de absolvire, pe diploma/diplomele de absolvire a ciclului II de studii universitare de masterat, pe diploma de absolvire a unor programe de conversie profesională pentru dobândirea unei noi specializări și/sau ocuparea de noi funcții didactice sau pe diploma/diplomele/certificatul/certificatele de absolvire a unor cursuri postuniversitare, cu durata de cel puțin un an și jumătate, aprobate de Ministerul Educației Naționale - studii aprofundate, studii academice postuniversitare, studii postuniversitare de specializare, în profilul postului ori pe certificatul de absolvire a unui modul

Susținem dezvoltarea profesională în educație

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Investește în oameni!

Titlu proiect: „Personalul didactic din sistemul de învățământ preuniversitar și universitar de stat – promotor al învățării pe tot parcursul vieții”

Cod contract: POSDRU/174/1.3/S/149155

Beneficiar: Ministerul Educației Naționale

Activitatea 3.3. Organizarea și desfășurarea dezvoltării profesionale a personalului didactic din învățământ, în sprijinul învățării pe tot parcursul vieții

de minimum 90 de credite transferabile care atestă obținerea de competențe de predare a unei discipline din domeniul fundamental aferent domeniului de specializare înscris pe diplomă.

În cazul în care cadrul didactic a dobândit două sau mai multe specializări, gradele didactice sunt recunoscute conform prevederilor art. 242 alin. (9) din Legea educației naționale nr. 1/2011.

Cadrul didactic se poate înscrie la obținerea gradului didactic superior în oricare dintre specializările deținute, indiferent de specializările la care a obținut gradele inferioare.

5. Acordarea titlului de profesor-emerit în învățământul preuniversitar

Acordarea titlului de profesor-emerit semnifică dobândirea de către cadrul didactic a unui nivel înalt de maturitate profesională și expertiză, care îl recomandă ca pe un generator de bune practici în mediul educațional școlar în unul din următoarele domenii:

- a) domeniul specialității, corespunzător disciplinelor de învățământ și funcției didactice deținute;
- b) domeniul pedagogiei și psihologiei educației;
- c) domeniul didacticii/ didacticilor de specialitate;
- d) domeniul managementului educațional;
- e) domeniul tehniciilor de informare și comunicare aplicate în procesul de predare-învățare-evaluare, în managementul instituțional și gestionarea datelor;
- f) domenii inter sau transdisciplinare vizând strategiile alternative sau complementare de instruire, cercetarea și inovarea, comunicarea și parteneriatele cu mediul social.

Personalul didactic din învățământul preuniversitar cu performanțe deosebite în activitate didactică și managerială poate obține titlul de profesor emerit, conform art. 243 alin. (1) din Legea educației naționale nr. 1/2011, în condițiile prezentei metodologii.

Performanțele se stabilesc în baza următoarelor criterii:

- a) performanța în activitatea didactică;
- b) performanța în inovarea didactică/ managerială;
- c) coordonarea/ participarea la proiecte educaționale;
- d) implicarea în dezvoltarea practicii managementului educațional, în asigurarea calității și creșterii prestigiului unității școlare de învățământ.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013
Investește în oameni!

Titlu proiect: „Personalul didactic din sistemul de învățământ preuniversitar și universitar de stat – promotor al învățării pe tot parcursul vieții”
 Cod contract: POSDRU/174/1.3/S/149155

Beneficiar: Ministerul Educației Naționale

Activitatea 3.3. Organizarea și desfășurarea dezvoltării profesionale a personalului didactic din învățământ, în sprijinul învățării pe tot parcursul vieții

DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ A PERSONALULUI DIDACTIC, DE CONDUCERE, DE ÎNDRUMARE ȘI CONTROL

1. Instituții responsabile cu formarea continuă a cadrelor didactice

Sistemul național al instituțiilor, organizațiilor și structurilor prin care se realizează formarea continuă a personalului didactic din învățământul preuniversitar cuprinde:

- a) Ministerul Educației Naționale, prin direcțiile de profil;
- b) inspectoratele școlare județene și al Municipiului București;
- c) Institutul de Științe ale Educației;
- d) instituțiile de învățământ superior acreditate, centre de formare continuă/perfecționare a personalului didactic din învățământul preuniversitar;
- e) casele corpului didactic din județe și din Municipiul București;
- f) centrele atestate de formare continuă în limbile minorităților naționale;
- g) unitățile de învățământ preuniversitar - centre de formare continuă/perfecționare abilitate de Ministerul Educației Naționale;
- h) Palatul Național al Copiilor, palatele și cluburile copiilor;
- i) organizațiile, asociațiile, federațiile care gestionează înființarea alternativelor educaționale la nivel național și realizează formarea continuă/perfecționarea cadrelor didactice care predau la grupe sau clase din alternativele educaționale;
- j) fundații, asociații profesionale și organizații nonguvernamentale sau guvernamentale care oferă programe autorizate, în condițiile legii;
- k) structurile organizatorice/ instituționale abilitate pentru implementarea programelor internaționale la care România este parte sau a programelor cu finanțare internațională care conțin și o componentă de formare continuă;
- l) alți furnizori publici și privați de educație și formare profesională, autorizați/acreditați în condițiile legii.

Formarea continuă a personalului didactic, de conducere, de îndrumare și control poate fi realizată și prin structuri instituționale internaționale recunoscute de Ministerul Educației Naționale, care au ca obiect de activitate pregătirea, perfecționarea și dezvoltarea profesională a personalului didactic din învățământul preuniversitar.

Instituțiile de învățământ superior, centre de formare continuă/ perfecționare a personalului didactic din învățământul preuniversitar, abilitate de Ministerul Educației Naționale, realizează formarea continuă prin următoarele tipuri de programe și activități:

- a) examenele de obținere a gradelor didactice II și I, inclusiv prin cursurile de pregătire a acestora;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013
Investește în oameni!

Titlu proiect: „Personalul didactic din sistemul de învățământ preuniversitar și universitar de stat – promotor al învățării pe tot parcursul vieții”
Cod contract: POSDRU/174/I.3/S/149155

Beneficiar: Ministerul Educației Naționale

Activitatea 3.3. Organizarea și desfășurarea dezvoltării profesionale a personalului didactic din învățământ, în sprijinul învățării pe tot parcursul vieții

- b) programe/ stagii de formare continuă/perfecționare, pentru acumularea a 90 de credite la fiecare interval consecutiv de cinci ani, pentru personalul didactic, de conducere, de îndrumare și control din învățământul preuniversitar;
  - c) programe de formare/ dezvoltare a competențelor personalului de conducere, de îndrumare și control din învățământul preuniversitar;
  - d) programe de dezvoltare profesional-științifică a personalului didactic, prin studii universitare de masterat, doctorat, studii postuniversitare, autorizate sau acreditate potrivit legii;
  - e) programe de conversie profesională pentru personalul didactic cu studii superioare, prin cursuri de nivel universitar sau postuniversitar, potrivit metodologiei aprobate de Ministerul Educației Naționale;
  - f) alte programe de perfecționare științifică, didactică și psihopedagogică sau pentru dobândirea unor competențe complementare care diversifică gama activităților și funcțiilor ce pot fi prestate de personalul didactic, respectiv consiliere educațională și orientare în carieră, asistență socială școlară, educația adulților, expertiză în evaluarea educațională și.a.
- Programele și activitățile menționate la alin. I pct. a) c) și d) pot fi realizate numai de universitățile clasificate în categoria universităților de cercetare avansată și educație sau de universitățile care desfășoară programe de studii universitare în domeniul de ierarhizare corespunzător categoriilor A sau B.
- În instituțiile de învățământ superior, centre de formare continuă/ perfecționare, programele de formare continuă a personalului didactic se realizează după cum urmează:
- a) prin facultățile, departamentele și catedrele de profil, pentru perfecționarea pregătirii de specialitate;
  - b) prin departamentele sau catedrele de pregătire a personalului didactic, pentru perfecționarea pregătirii metodice și psihopedagogice;
  - c) prin departamentele pentru pedagogia învățământului primar și preșcolar și prin facultățile care au în structura lor specializarea Pedagogia învățământului primar și preșcolar, pentru perfecționarea personalului didactic din învățământul primar și preșcolar.
- Instituțiile de învățământ superior, centre de formare continuă/ perfecționare, pot organiza programele enumerate la aliniatul (1) în domeniile de specializare și pentru categoriile de personal didactic pentru care au obținut aprobările legale.

Instituțiile/ unitățile de învățământ preuniversitar (licee, colegii, grupuri școlare și școli postliceale), centre de formare continuă/ perfecționare, abilitate de Ministerul Educației, Naționale, realizează formarea continuă prin:

- a) examenele de obținere a gradelor didactice II și I, inclusiv prin cursurile de pregătire a acestora, pentru personalul didactic cu studii medii;
- b) stagii de formare continuă pentru acumularea creditelor profesionale transferabile, pentru personalul didactic cu studii medii;
- c) programe de conversie profesională pentru personalul didactic cu studii medii, potrivit legii;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013
Investește în oameni!

Titlu proiect: „Personalul didactic din sistemul de învățământ preuniversitar și universitar de stat – promotor al învățării pe tot parcursul vieții”
 Cod contract: POSDRU/174/1.3/S/149155

Beneficiar: Ministerul Educației Naționale

Activitatea 3.3. Organizarea și desfășurarea dezvoltării profesionale a personalului didactic din învățământ, în sprijinul învățării pe tot parcursul vieții

d) alte programe de perfecționare de specialitate, metodică și psihopedagogică a personalului didactic cu studii medii.

Instituțiile de învățământ liceal, colegele, grupurile școlare sau școlile postliceale, centre de formare/ perfecționare, pot organiza programe în domeniile de specializare și pentru categoriile de personal didactic pentru care au obținut aprobarea din partea direcției de specialitate din Ministerul Educației Naționale.

Inspectoratele școlare județene/al Municipiului București coordonează, la nivelul județului/ Municipiului București, activitatea de formare continuă/dezvoltare profesională a personalului didactic, realizată prin:

- a) activități metodico-științifice și psihopedagogice, organizate la nivelul unităților de învățământ sau pe grupe de unități, respectiv comisii metodice, catedre și cercuri pedagogice;
- b) sesiuni metodico-științifice de comunicări;
- c) schimburi de experiență pe probleme de specialitate și psihopedagogice;
- d) inspecții curente și inspecții speciale pentru acordarea gradelor didactice II și I.

Casele Corpului Didactic și centrele atestate de formare continuă în limbile minorităților naționale organizează activități de formare continuă a personalului didactic, didactic auxiliar și a personalului de conducere, de îndrumare și de control din învățământul preuniversitar.

La nivelul fiecărui județ și al Municipiului București, Casa Corpului Didactic inițiază și organizează activități de formare continuă, științifice, metodice și culturale incluse în oferta de programe a instituției, avizată anual de direcția de specialitate din Ministerul Educației Naționale.

Casa Corpului Didactic, în calitate de furnizor de programe de formare continuă, propune spre acreditare, Ministerul Educației Naționale, programe de perfecționare proprii sau/ și în parteneriat cu instituții cu atribuții în domeniul educației și cercetării.

La solicitarea Ministerul Educației Naționale, Casa Corpului Didactic organizează și realizează diferite tipuri de programe: stagii, cursuri, sesiuni pentru formarea personalului didactic, didactic auxiliar și a personalului de conducere, de îndrumare și de control din învățământul preuniversitar.

Palatul Național al Copiilor organizează programe de formare continuă specifice pentru personalul didactic din palatele și cluburile copiilor, inclusiv programe pentru acumularea a 90 de credite la interval succeseive de cinci ani, cu condiția de a obține acreditarea din partea Ministerul Educației Naționale, prin direcțiile și structurile de specialitate.

Palatele copiilor pot organiza programe de formare continuă/perfecționare a personalului didactic din aceste instituții cu acordul/ avizul Ministerul Educației Naționale pentru acele domenii de activitate în care au performanțe deosebite și dispun de resursele umane și logistice necesare.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013
Investește în oameni!

Titlu proiect: „Personalul didactic din sistemul de învățământ preuniversitar și universitar de stat – promotor al învățării pe tot parcursul vieții”
 Cod contract: POSDRU/174/1.3/S/149155

Beneficiar: Ministerul Educației Naționale

Activitatea 3.3. Organizarea și desfășurarea dezvoltării profesionale a personalului didactic din învățământ, în sprijinul învățării pe tot parcursul vieții

COMPETENȚE PENTRU EVOLUȚIA ÎN CARIERA DIDACTICĂ ȘI DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ

Formare continuă a personalului didactic, de conducere, de îndrumare și control din învățămîntul preuniversitar se bazează pe sistemul competențelor profesionale, conform art.244 din Legea educației naționale nr. 1/2011.

Principalele domenii în care se definesc competențele corespunzătoare profesiei didactice sunt:

- a) domeniul specializării și al didacticii specializării corespunzător disciplinelor de învățământ și funcției deținute de cadrul didactic;
- b) domeniul pedagogiei și psihologiei educației;
- c) domeniul managementului educațional și al legislației școlare;
- d) domeniul tehniciilor de informare și de comunicare aplicate în procesele de predare și învățare, în managementul instituțional și gestionarea datelor ;
- e) domenii inter-trans-disciplinare și cross-curriculare vizând strategiile alternative și complementare de instruire, cercetarea și inovarea, comunicarea și parteneriatele cu mediul social etc.

Sistemul de competențe pe care se întemeiază prezenta metodologie preia și adaptează la specificul profesiei didactice și la cerințele învățământului preuniversitar românesc categoriile și nivelurile de competență cu care operează Cadrul European al Calificărilor (CEC), Cadrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior (CNCIS) și Cadrul European al Competențelor.

- Competențele profesionale reprezentă ansamblul unitar și dinamic al cunoștințelor și abilităților.

- Sistemul de competențe cuprinde cinci categorii fundamentale:

- a) competențe profesionale: competențe cognitive, competențe funcțional-acționale;
- b) competențe complementare: competențe digitale, competențe lingvistice, competențe de consiliere;
- c) competențe transversale: competențe de rol, competențe de dezvoltare personală și profesională;
- d) competențe de conducere, de îndrumare și de control;
- e) competențe dobândite prin programe de conversie profesională.

- Cunoștințele, ca dimensiune cognitivă și element structural al competenței, se exprimă prin următorii descriptori: cunoaștere, înțelegere și utilizare a limbajului specific adecvat specialității, explicare și interpretare.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Investește în oameni!

Titlu proiect: „Personalul didactic din sistemul de învățământ preuniversitar și universitar de stat – promotor al învățării pe tot parcursul vieții”

Cod contract: POSDRU/174/1.3/S/149155

Beneficiar: Ministerul Educației Naționale

Activitatea 3.3. Organizarea și desfășurarea dezvoltării profesionale a personalului didactic din învățământ, în sprijinul învățării pe tot parcursul vieții

- Abilitățile, ca dimensiune funcțional-acțională și element structural al competenței, se exprimă prin următorii descriptori: aplicare, transfer și rezolvare de probleme, reflecție critică și constructivă, creativitate și inovare.

Competențele profesionale derivează din cunoștințele și abilitățile enumerate vizează: proiectarea, realizarea și evaluarea procesului educațional din învățământul preuniversitar, structurarea logică și transpunerea psihopedagogică a conținuturilor predării și învățării în specializarea obținută prin studiile de licență sau, după caz, prin studiile de specializare de nivel mediu, investigarea și soluționarea problemelor specifice școlii și educației.

Competențele complementare reprezintă ansamblul competențelor de proiectare și realizare a procesului instructiv/educativ ca modalitate de comunicare și se exprimă prin următorii descriptori: comunicare flexibilă și persuasivă, accesarea corectă a surselor de informare, cunoasterea și înțelegerea relației elev-profesor-părinți-școală-comunitate.

- Competențele complementare vizează: stăpânirea conceptelor și a teoriilor de comunicare orizontală/verticală, utilizarea calculatorului în procesul instructiv/educativ, aplicarea cunoștințelor, a capacitaților și a atitudinii necesare în activitatea de consiliere a elevilor și a părinților.

Competențele transversale sunt acele capacitați care depășesc un anumit domeniu, respectiv program de studii, având o natură transdisciplinară și se exprimă prin următorii descriptori: autonomie și responsabilitate, interacțiune socială, dezvoltare personală și profesională.

- Competențele transversale vizează: recunoașterea și respectarea diversității și a multiculturalității, autonomia învățării, inițiativă și spirit antreprenorial, deschiderea către învățarea pe tot parcursul vieții, respectarea și dezvoltarea valorilor și eticii profesionale, inserția activă și eficientă în colectivitate/comunitatea școlară și/sau profesională, cultivarea unui mediu școlar centrat pe valori și relații democratice, autonomia în căutarea, selectarea, prelucrarea și comunicarea informațiilor.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013
Investește în oameni!

Titlu proiect: „Personalul didactic din sistemul de învățământ preuniversitar și universitar de stat – promotor al învățării pe tot parcursul vieții”

Cod contract: POSDRU/174/1.3/S/149155

Beneficiar: Ministerul Educației Naționale

Activitatea 3.3. Organizarea și desfășurarea dezvoltării profesionale a personalului didactic din învățământ, în sprijinul învățării pe tot parcursul vieții

ACUMULAREA DE CREDITE PROFESIONALE TRANSFERABILE

Condiția participării periodice la programe de perfecționare și implicit acumularea a 90 de credite profesionale transferabile, se consideră integral îndeplinită în următoarele situații:

- a) pentru personalul didactic care a obținut, în intervalul respectiv, gradul didactic II, gradul didactic I sau titlul de profesor emerit;
- b) pentru personalul didactic din învățământul anteprescolar, preșcolar și din învățământul general obligatoriu care a absolvit, în intervalul respectiv, studii universitare de masterat, în domeniul de specialitate sau în domeniul Științele educației, cu condiția ca suma creditelor la licență și masterat să fie de cel puțin 300 de credite;
- c) pentru personalul didactic care a absolvit, în intervalul respectiv, studii universitare de doctorat în domeniul de specialitate sau în domeniul Științele educației;
- d) pentru personalul didactic care a absolvit, în intervalul respectiv, un program de conversie profesională în învățământ prin studii postuniversitare cu durată de minimum 3 semestre;
- e) pentru personalul didactic care a obținut, în intervalul respectiv, o specializare didactică, diferită de specializarea curentă (licență și masterat didactic).

Acumularea de credite profesionale transferabile se realizează prin recunoașterea rezultatelor învățării în contexte formale, nonformale și informale (*O.M. 5562 art. 7, alin. 1*).

Modalitățile de acumulare a creditelor profesionale:

- 90 de credite echivalate prin obținerea gradului didactic II sau I;
- 90 de credite din programe acreditate (din care cel puțin 50% din programe acreditate din categoriile 1 și 2 și cel mult 50% din programe acreditate din categoriile 3 și 4);
- 60 de credite echivalate prin participarea la cursuri postuniversitare didactice, 15 credite din activități nonformale și informale echivalate în școală și 15 credite din alte programe acreditate;
- 60 de credite echivalate prin participarea la cursuri postuniversitare didactice și 30 credite din programe acreditate (din care 15 credite din programe acreditate din categoriile 1 și 2 și 15 credite din programe acreditate din categoriile 3 și 4);
- 15 credite din activități nonformale și informale echivalate în școală + 75 credite din programe acreditate (din care cel puțin 50% din programe acreditate din categoriile 1 și 2 și cel mult 50% din programe acreditate din categoriile 3 și 4).

Susținem dezvoltarea profesională în educație

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumentul Structurală
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013 Investește în oameni!

Titlu proiect: „Personalul didactic din sistemul de învățământ preuniversitar și universitar de stat – promotor al învățării pe tot parcursul vieții”

Cod contract: POSDRU/174/I.3/S/149155

Beneficiar: Ministerul Educației Naționale

Activitatea 3.3. Organizarea și desfășurarea dezvoltării profesionale a personalului didactic din învățământ, în sprijinul învățării pe tot parcursul vieții

Educația nonformală

Cele trei forme de educație pot fi definite astfel:

Educație formală: sistemul de educație, structurat ierarhic și gradat cronologic, pornind de la școala primară până la terminarea universității, inclusivând, pe lângă studiile academice generale, diverse programe specializate de formare (cursuri, activități de formare organizate de instituții de învățământ).

Educație informală: procesul real de învățare de-a lungul vieții, în cadrul căruia fiecare individ își formează atitudini, își interiorizează sau clarifică anumite valori, dobândește deprinderi și cunoștințe din experiența cotidiană, valorificând influențele și resursele educative din mediul în care trăiește – de la familie și vecini, de la locul de muncă sau de joacă, de la piață/ magazin, de la bibliotecă sau din mass-media.

Educație nonformală: orice activitate educațională organizată în afara sistemului formal existent – fie că se desfășoară separat sau ca un element important al unei activități mai largi – care este menită să răspundă nevoilor educaționale ale unui anumit grup și care urmărește obiective de învățare clare.

Educația nonformală se poate realiza, în cadrul unor dezbateri, seminare, simpozioane, lectorate, sesiuni de formare, workshop-uri, conferințe, vizite de studiu etc. prin parteneriat între facilitatori și participanți, în grupuri/ comunități sau în cadrul altor organizații decât cele din sistemul de învățământ. Educația nonformală se poate realiza în paralel cu sistemele principale de educație, în diferite contexte: la locul de muncă sau în timpul liber (activități culturale, sportive, de educație civică, educație pentru valorile democrației, educație pentru protecția mediului, educație religioasă, educație estetică, prezentări de imagini foto, expoziții, lansări de filme, de carte, de programe educaționale, diseminarea și valorizarea exemplelor de „bune practici”).

